

Друге дихання Єврорегіону

Як відомо, Карпатський Єврорегіон найбільший з усіх нині існуючих Єврорегіонів. Об'єднує прикордоння аж п'яти країн. З кожної туди входять по кілька адміністративно-територіальних одиниць. На сьогодні територія «Карпатського Єврорегіону» охоплює більше 161 тисячі квадратних кілометрів, на яких проживає понад 16 мільйонів чоловік.

У відповідності до Статуту Міжрегіональної асоціації „Карпатський Єврорегіон“ весною цього року словацька сторона головування на наступні два роки офіційно передала українській. По суті 30 жовтня ц.р. в Ужгороді під головуванням очільника облради, члена Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи Михайла Кічковського відбулося 38 засідання Ради „Карпатського Єврорегіону“ або перше робоче засідання Ради в новому форматі.

На засідання прибули делегації з усіх країн – учасників Карпатського Єврорегіону. А це – делегація Угорської республіки на чолі із заступником голови Зборів Саболч–Сатмар–Березької області Пийтером Козмою, Делегацію Республіки Польщі очолив Президент Асоціації „Карпатський Єврорегіон–Польща», голова повіту Ржешув Підкарпатського воеводства Йозеф Йодловські. Делегацію Румунії – голова повіту Марамуреш Мірча Ман, делегацію Словацької Республіки – мер міста Молдава над Бодвов Іштван Захаріаш.

Серед запрошених – генеральні консули Угорщини в Ужгороді Вілмош Сіклавари та у Берегові – Йозеф Бачкаї, генеральний консул Румунії в Чернівцях Доріан Попеску, генеральний консул Словаччини в Ужгороді Маріан Сладечек та голови постійних комісій облради: з питань транскордонного співробітництва – Елемир Кевсегі, з питань розвитку туризму та рекреації – Василь Швардак.

Українську сторону представляли: голова Закарпатської обласної державної адміністрації Олег ГАВАШІ, начальник головного управління з питань європейської інтеграції, зовнішньоекономічних зв'язків та туризму ОДА Ернест Нусер, голова Львівської облради Мирослав Сенік та його заступник Лев Захарчишин, голова Івано-Франківської облради Ігор Олійник, заступник голови Чернівецької обласної ради Тодор Гуцуляк, голова Правління Асоціації органів місцевого самоврядування «Єврорегіон Карпати – Україна» Володимир Горбовий; виконавчий директор цієї асоціації «Єврорегіон Карпати – Україна» Галина Литвин, представник МЗС України в Ужгороді Галина Гороховська та в.о. Генерального консула України в Пряшеві Юрій Колядинський.

Кічковський.

Із теплим вітальним словом до присутніх звернувся Михайло

Відтак учасників цього поважного зібрання привітав Олег Гаваші, який наголосив, що Закарпаття славиться не тільки надзвичайно багатими природними ресурсами та чудовими мальованими краєвидами високих гір і швидкоплинних кришталевих рік, безкраїх полонин, багатих пралісів, а й напрочуд працьовитими людьми, які належать до різних націй і конфесій, але живуть у мирі і злагоді багато літ. Такого національного розмаїття як на Закарпатті немає в жодній області України. Очевидно місце нашої зустрічі вибрано не випадково. Адже наш край межує з чотирма державами Європи: Польщею, Румунією, Словаччиною, Угорщиною. Питання транскордонного співробітництва є пріоритетним у діяльності ОДА. Ми уклали низку угод про співробітництво в економічній, культурній, гуманітарній сферах, у рамках добросусідства із державами, які ви сьогодні тут представляєте і успіхи співпраці – очевидні. Проте є питання, які ми повинні вирішувати спільно. Нам судилося мати спільну гордість і спільний біль – Тису, яка не знає меж, кордонів. Тільки разом ми можемо приборкати її, коли вона розливається. Об'єднують нас і гори та ліси, де також є чимало спільних проблем. Я переконаний, що Рада Єврорегіону – це той потужний орган, який зуміє порушені питання донести до урядів своїх держав і ми спільними зусиллями вирішимо багато питань, які тривожать наші спільноти. І сьогоднішнє засідання стане запорукою наших наступних ділових зустрічей, які сприятимуть активізації економічного співробітництва, культурологічних обмінів та співпраці в галузі туризму, технічної модернізації пунктів перетину на державних кордонах, організації міжнародних фестивалів і виставок.

Перед тим, як перейти до розгляду порядку денного, головуєчий зазначив, що після тривалої перерви та кількарізних його перенесень, перше засідання Ради КЄ відбувається на Закарпатті. Для цього були свої причини. Незважаючи на певні труднощі, – наголосив Михайло Михайлович, – на рахунку цієї авторитетної міжнародної асоціації – чимало добрих справ, зроблених за 15 років з дня заснування. Про це йшла предметна розмова на засіданні, яке з цієї нагоди відбулося у квітні цього року в м. Ніредьгаза за участю делегацій всіх прикордонних областей. Там відзначалося, що «Карпатський Єврорегіон» на ділі здійснював своє важливе політичне покликання щодо формування атмосфери співробітництва, дружби та процвітання даного регіону.

Сьогодні спільне завдання його учасників, виходячи із вимог часу, – зробити все, аби

Карпатський Єврорегіон знову діяв як спільний консультативний і координаційний орган з метою сприяння прикордонному співробітництву між регіонами – членами асоціації, як це визначено в положеннях Європейської Конвенції по прикордонному співробітництву між територіальними общинами та урядами Ради Європи згідно з субсидарними, партнерськими та представницькими правилами, а також згідно з правилами співучасті, продовжував відігравати належну роль у розбудові прикордонної інфраструктури, транскордонного співробітництва в рамках політики добросусідства Євросоюзу.

На засідання Ради було винесено ряд ключових для країн КЄ питань: „Про екологічну ситуацію в Карпатському регіоні, її соціальні наслідки та шляхи поліпшення“, „Про оголошення 2009 року Роком Карпат“, „Про напрацювання окремої операційної програми „Карпатський горизонт“ для її фінансування Євросоюзом на фінансову перспективу 2014–2020 рр.“, „Про міжнародний туристичний маршрут „Карпатський Єврорегіон“, „Про запровадження міжнародного фестивалю народної творчості представників національних представництв“.

З першого питання доповідав М.Кічковський, який, до слова, як член Постійної Урядової делегації України в Конгресі місцевих і регіональних влад Ради Європи ініціював розгляд цього питання і на черговій сесії цього поважного форуму. Як уже повідомлялось, 14 пленарна сесія Конгресу прийняла рішення про пріоритетність розгляду даного питання і дала відповідне доручення Бюро Конгресу.

Користуючись присутністю представників органів місцевого самоврядування та дипломатичних установ, він подякував членам делегацій Угорщини, Польщі, Чехії у Конгресі місцевих і регіональних влад Ради Європи, завдяки підтримки яких 14 жовтня на засіданні Комітету з питань сталого розвитку на основі моєї доповіді про екологічну ситуацію в Карпатському регіоні, її соціальні наслідки та шляхи поліпшення прийнято рішення затвердити Резолюцію із зазначеного питання на засіданні Комітету з питань сталого розвитку та на пленарній сесії Конгресу.

Детально охарактеризувавши екологічну ситуацію в Карпатах, доповідач наголосив, що для кожного регіону та й кожної країни, які ми з вами представляємо, збереження природної спадщини має доленосне значення. І якщо не вжити скоординованих зусиль державних, регіональних і місцевих влад як країн регіону, так і всієї європейської спільноти, багато природних об'єктів може назавжди зникнути. Незважаючи на прийняття країнами регіону Рамкової конвенції про охорону і сталий розвиток Карпат, належної координації дій державних і місцевих влад у вирішенні екологічних проблем всього Карпатського регіону, на жаль, поки що немає. Але ж екологічні проблеми не знають кордонів, крім того вони з року в рік ускладнюються. Для їх вирішення необхідне об'єднання зусиль всіх європейських країн. Особливо важливим завданням регіональних і місцевих влад країн Карпатського регіону є розробка і здійснення спільної довготривалої програми захисту населення в басейнах річок від паводків.

М.Кічковський відзначив, що в усіх країнах Карпатського регіону для збереження природної спадщини здійснюються заходи щодо створення біосферних резерватів та інших природоохоронних

територїй. Зараз тут діє 5 таких резерватів, 38 національних парків. За прикладом українсько-словацько-польського біосферного резервату «Східні Карпати» ведеться робота по створенню транскордонних українсько-румунського резервату в Мараморошських горах і українсько-угорського природного парку в басейні Тиси. Але цього явно недостатньо.

В той же час деградація екології в багатьох місцях породжує соціальні проблеми, згубно впливає на стан самобутньої культури представників національностей, що проживають в Карпатах. Гинуть пам'ятники історії і культури, які обов'язково треба зберегти для майбутніх поколінь.

У ході обговорення питання Ігор Олійник відмітив, що Івано–Франківщина займає в лісовому масиві України 10 відс. І ми, мабуть, найбільше серед інших регіонів відчуваємо ті проблеми, на які звернув увагу промовець. Через липневу цьогорічну повінь наша область зазнала не тільки матеріальних, майнових втрат – ми втратили людські життя. Михайло Кічковський – натхненник ідеї щодо розгляду в Конгресі питання про екологічну ситуацію в Карпатах. Європейська спільнота повинна зрозуміти, що стримувати вирішення цих проблем, про які йшлося вище, означає їх загострення. Для України сьогодні болючим є не стільки фінансове питання, скільки наявність наукових висновків, як зберегти Карпати. Ігор Олійник запропонував провести Міжнародну конференцію з питань екології Карпат на теренах Івано–Франківщини.

Заступник голови Львівської облради Лев Захарчишин представив проект, ініційований облрадою „Про оголошення 2009 року Роком Карпат“. „Розробляючи проект ми ставили собі за мету зробити все для того, аби Карпати мали такий позитивний імідж, який мають сьогодні Альпи. Тобто, наше завдання – популяризувати даний регіон шляхом збереження його унікальної природної та історико–культурної спадщини, а також використання його рекреаційного потенціалу повною мірою. Наше з вам завдання звернутися до вищих органів влади, органів місцевого самоврядування, науковців, громадських організацій Польщі, Румунії, Словаччини, Угорщини та України, представників бізнесу із закликом долучитися до даної ініціативи“.

Члени Ради КЄ одногосно ухвалили проект „Про оголошення 2009 року Роком Карпат“.

Швейцарсько-українським проектом FORZA спільно з Головним управлінням з питань ЄІ, ЗЕЗ та туризму облдержадміністрації розроблено Міжнародний туристичний маршрут «Карпатський Єввроєрїон» (МТМ КЄ). Даний Проект сприяє ландшафтному підходу до сталого управління лісовими ресурсами та охорони природи, що є важливою передумовою для успішного розвитку екотуризму. З інформацією про нього виступив Ернест Нусер. Він зазначив, що розробка та створення Закарпатського Туристичного Шляху здійснюється спільно з природоохоронними організаціями, органами місцевого самоврядування, територіальними громадами, неурядовими організаціями та іншими зацікавленими сторонами. Він – універсальний, складається з маршрутів і стежок різної протяжності і складності, передбачає інтеграцію в міжнародну мережу і спрямований до кордонів області з метою об'єднання в майбутньому з маршрутами сусідніх країн. Його привабливість у використанні наявної і перспективної інфраструктури (туристичні стоянки, притулки, турбази, агросадиби та ін.), включаючи унікальні природні об'єкти, історико-архітектурні, культурні та інші пам'ятки, враховує багатоетнічний та багатоконфесійний склад регіону.

Рада Міжрегіональної Асоціації «Карпатський Єврорегіон» схвалила Концепцію міжнародного туристичного маршруту «Карпатський Єврорегіон», а також рекомендувала регіонам-членам Асоціації внести свої пропозиції щодо розробки даної Концепції.

Добре був сприйнятий і запропонований Ернестом Нусером проект „Про запровадження міжнародного фестивалю народної творчості представників національних представництв“. На території регіонів, що входять до Міжрегіональної Асоціації сьогодні проживають представники більше 80 національностей. Більшість із них зберігають свою культуру та духовну самобутність. Органи регіональної влади та місцевого самоврядування намагаються підтримувати та розвивати національні духовні цінності, які проявляються у самобутній народній творчості, проводячи фестивалі та свята мистецтв національних меншин, дні добросусідства, обмін творчими колективами. Розвитку таких відносин могло би сприяти і проведення щорічного Міжнародного фестивалю народної творчості представників національностей країн «Карпатського Єврорегіону».

Прагнучи і надалі зміцнювати добросусідські та толерантні міжнаціональні відносини на території «Карпатського Єврорегіону», розвивати дружбу народів країн, що входять до Асоціації, Рада «Карпатського Єврорегіону» рішила підтримати пропозицію української національної делегації про проведення щорічного фольклорного форуму творчості представників національностей країн КЄ. Вирішено згаданий фестиваль проводити щороку в середині літа в одній з країн «Карпатського Єврорегіону», починаючи з України як його ініціатора. Робочій комісії з питань соціальної інфраструктури доручено розробити до 1 січня 2009 року Положення про проведення фестивалю і подати на затвердження Міжнародного секретаріату «Карпатського Єврорегіону», а національним сторонам – сприяти проведенню цього свята, передбачивши в місцевих бюджетах потрібні кошти.

До проекту „Про напрацювання окремої операційної програми „Карпатський горизонт “ для її фінансування Євросоюзом на фінансову перспективу 2014–2020 рр.“, над яким працювали представники Польщі та України, члени делегації також вирішили повернутися наступного разу, оскільки угорська сторона не мала змоги ретельно вивчити його.

На завершення засідання делегації жваво обговорили питання про робочі комісії „Карпатського Єврорегіону. З метою активізації їх роботи вирішено кандидатуру керівників та членів комісій у повному складі подати в Секретаріат МА «Карпатського Єврорегіону» у робочому режимі до 10 листопада ц.р.

Підбиваючи підсумки засідання, головуєчий подякував за плідну роботу та підкреслив, що всі розглянуті питання мають важливе значення. Але вони тільки частина тих проблем, які потребують спільного розгляду і визначення шляхів їх вирішення. Підсумовуючи наше засідання, – наголосив М.Кічковський, – я хотів би попросити керівників національних делегацій та національні представництва запропонувати місце проведення наступного засідання та до 1 грудня 2008 року внести пропозиції щодо розгляду питань на наступне засідання та проведення заходів «Карпатського Єврорегіону» для планування роботи його Ради на 2009 рік.

Анна Романенчук, Вікторія Попович